

בית הדין הארצי לעבודה

סק"כ 20-06-46941

ניתנה ביום 19 יוני 2020

1. מרכז השלטון המקומי בישראל
2. מדינת ישראל

המבקשים

-

ארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים בסמינרים ובמכללות

המשיב

לפני השופטת לאה גליקסמן, השופטת סיגל דוידוב-מוטולה, השופט רועי פוליאק
נציגי ציבור (עובדים) גב' רחל בנזימן ומר יוסי רחמים
נציגי ציבור (מעסיקים) מר מרדכי כהן ומר אהוד פלד

בשם מרכז השלטון המקומי - עו"ד מנחם לפידור
בשם מדינת ישראל - עו"ד מיכל לייסר, עו"ד יעל ברלב ועו"ד חן אדרי
בשם ארגון המורים - עו"ד סיגל פעיל, עו"ד זהר גיפס, עו"ד טל איסק ועו"ד דרור גל

החלטה

1. לפנינו עתירתם של מרכז השלטון המקומי והמדינה בה מתבקש בית הדין:
 - 1.1. להוציא מלפניו צו מניעה במעמד צד אחד שיורה כי ארגון המורים מנוע מלקרוא לעובדי חטיבות הביניים לנקוט צעדים ארגוניים, ולקבוע כי ארגון המורים היה מנוע מלפנות באיגרת מיום 17.6.2020 לעובדי חטיבות הביניים ולהודיע להם כי שנת הלימודים תסתיים ביום 20.6.2020.
 - בהמשך לכך, וכדי למנוע אי בהירות, לקבוע כי על ארגון המורים לפרסם ללא דיחוי איגרת מתקנת שתתקן את הרושם המוטעה והלא חוקי שיצרה האיגרת האמורה, וכן תורה כי אין בידי ארגון המורים, למצער בעת הזו, לפנות לעובדי ההוראה בחטיבות הביניים בעניינים הקשורים לניהול יחסי העבודה הקיבוציים מול המדינה בכלל, ולרבות בכל הנוגע לצעדים ארגוניים בפרט, ולרבות בכל הנוגע להודעה בדבר מועד סיום שנת הלימודים.
- 1.2. להוציא מלפניו צו מניעה ארעי או זמני ואו קבוע כנגד ארגון המורים המורה לארגון המורים להימנע משיבוש הלימודים בכיתות י' בתקופה שמיום

בית הדין הארצי לעבודה

סק"כ 20-06-46941

- 21.6.2020 עד יום 1.7.2020, ובתוך כך להורות לארגון המורים לתקן את האיגרת שנשלחה ביום 17.6.2020, ולהורות באותה הדרך והאופן לכל עובדי ההוראה בכיתות י' כי עליהם להגיע וללמד בבתי הספר עד ליום 1.7.2020.
2. במהלך הדיון שהתקיים לפנינו ביום 18.6.2020, ניסינו לקדם הסכמה בין הצדדים שתייתר מתן החלטה, והצדדים אף המשיכו וניהלו משא ומתן. לצערנו היום בשעות אחר הצהריים, הודיעו הצדדים כי לא הגיעו להסכמה. המדינה ביקשה לאפשר לצדדים להגיש השלמת טיעון עד מחר בשעה 21:30, נוכח העובדה שתגובת ארגון המורים לבקשה הוגשה זמן קצר לפני הדיון. ארגון המורים התנגד להגשת השלמת טיעון, אולם למעשה הוסיף טיעונים ואף צירף ראייה נוספת. אנו דוחים את שתי הבקשות. עיתוי הגשת תגובת ארגון המורים נגזר מעיתוי הגשת הבקשה על ידי המדינה, ובנוסף ניתנה למדינה אפשרות לטעון באריכות במהלך הדיון אתמול. למותר לציין, כי אנו מתעלמים מהטיעון הנוסף ומהראיה הנוספת שהגיש ארגון המורים. וזה העיקר: לא מצאנו מקום לעכב את מתן ההחלטה מעבר לשעות אחר הצהריים היום, נוכח החשיבות להבהרת מצב הדברים לאשורו לציבור המורים, התלמידים וההורים.
3. נוכח הצורך ליתן החלטה בתוך זמן קצר, החלטתנו מנומקת בתמצית.

רקע עובדתי:

4. כידוע, החל מראשית שנת 2020, וביתר שאת החל מחודש מרץ בשנה זו, מתמודדת מדינת ישראל, במקביל למדינות רבות בעולם, עם התפרצות מגפת הקורונה. התמודדות זו גרמה לטלטלה בהיבטים רבים וחייבה את המדינה לנקוט צעדים חסרי תקדים במטרה להגן על שלומם ובריאותם של הציבור תוך התמודדות עם ההשלכות הכלכליות הנובעות מכך. בתחום יחסי העבודה התעורר הצורך למצוא פתרונות שיאפשרו את המשך פעילותו של המשק, ולו במתכונת אחרת, ובמקביל לדאוג לאלה שמקור פרנסתם נפגע.
5. ביום 15.3.2020 הוצא צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (הגבלת פעילות מוסדות חינוך) (הוראת שעה), התש"ף - 2020, במסגרתו נאסר לקיים כל פעילות לימודית או פעילות אחרת בתוך מבני מוסדות החינוך או מחוצה להם, הכרוכה בהתכנסות פיזית של עובדי הוראה או תלמידים. כתוצאה מכך נדרשה מערכת החינוך לעבור ללמידה באמצעים מקוונים - כאשר ברור היה שהדבר נדרש לביצוע מיידי - ואין מחלוקת כי כלל עובדי ההוראה נרתמו לאתגר ומשך כל התקופה

בית הדין הארצי לעבודה

סק"כ 20-06-46941

מראשיתה לימדו בדרך זו, הגם שיש מחלוקת על היקף הפעילות בתקופה הראשונה שעד לחופשת הפסח (15.3.2020-31.3.2020).

6. במקביל לכך נחתמו בין המדינה ומעסיקים במגזר הציבורי לבין ארגוני עובדים שונים הסכמים קיבוציים המסדירים את מתכונת העבודה בהתחשב באילוצים הנובעים ממגפת הקורונה והשלכותיה, לרבות יציאת עובדים לחופשה, הסדרת עבודה מהבית ועוד. במסגרת זו נחתם ביום 1.4.2020 הסכם קיבוצי מיוחד בין המדינה לבין הסתדרות המורים, לתקופה החל מיום 15.3.2020 עד יום 18.4.2020, בו הוסכם בין היתר כי **"הודעת המדינה לפיה מועד סיום שנת הלימודים יוארך בתשעה ימי לימודים או במספר ימי הלימודים בו תוארך שנת הלימודים בכיתה י', לפי הנמוך, מקובלת על הסתדרות המורים"** (סעיף 8). עוד הוסכם כי לא יחול שינוי בשכר עובדי ההוראה בתקופת ההסכם, בכפוף להארכה זו של שנת הלימודים ושאר הוראות ההסכם (להלן - **הסכם הסתדרות המורים**).

7. בין המדינה לבין ארגון המורים לא נחתם הסכם קיבוצי המסדיר את מתכונת העבודה בתקופת החירום. עם זאת, ארגון המורים התחייב כי בכל הנוגע לתלמידי כיתות י"א-י"ב, יימשכו ליוזים והכנתם לבחינות הבגרות עד למועדים הנדחים של בחינות אלה (שלחי חודש יולי 2020) וזאת ללא תוספת שכר.

עובדי הוראה בחטיבות הביניים:

8. כידוע, בשורה של הליכים קודמים בבית דין זה התעוררה, במישרין או בעקיפין, השאלה מיהו הארגון היציג של עובדי ההוראה המועסקים בחטיבות הביניים [לסקירה רחבה של הרקע למחלוקת וההליכים בעניין זה ראו סב"א (ארצי) 5271-08-17 ארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים ובמכללות - הסתדרות המורים בישראל ומדינת ישראל (7.6.2020)]. לענייננו, סוכם מצב הדברים לעת הזו בסק"כ (ארצי) 12922-11-16 מדינת ישראל - ארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים ובמכללות ואח' (2.8.2017) כך:

"...בהתאם לפסיקה בהליכים קודמים, על מנת שתוכר יציגות ארגון המורים בחטיבות הביניים, על ארגון המורים להגיש תביעה להכרה ביציגותו בחטיבות הביניים. כל עוד ארגון המורים לא עשה כן, עומדת בעינה חזקת היציגות של הסתדרות המורים של מורי חטיבות הביניים אשר המדינה היא מעסיקתם, כפי שנקבע בהליכים קודמים.

נוכח האמור, משלעת הזו עומדת בעינה חזקת היציגות של הסתדרות המורים של מורי חטיבות הביניים אשר המדינה היא

בית הדין הארצי לעבודה

סק"כ 20-06-46941

מעסיקתם, וכל עוד לא הוכרה יציגותו של ארגון המורים בחטיבות הביניים - ארגון המורים אינו מוסמך להכריז על סכסוך עבודה/שביתה בעניינם של עובדי ההוראה עובדי המדינה בחטיבות הביניים.

(ההדגשה במקור).

9. נוכח האמור, הסכם הסתדרות המורים חל על עובדי ההוראה בחטיבות הביניים, וארגון המורים אינו רשאי להורות להם לפעול בניגוד להוראות הסכם הסתדרות המורים, וכפועל יוצא מכך ארגון המורים לא היה רשאי להודיע לחבריו עובדי ההוראה בחטיבות הביניים כי שנת הלימודים תסתיים ביום 20.6.2020, בניגוד להוראות הסכם הסתדרות המורים.

10. אשר לסעדים שנתבקשו על ידי המבקשים:

10.1. ניתן בזאת צו המצהיר כי ארגון המורים מנוע מלהודיע לחבריו עובדי ההוראה בחטיבות הביניים כי שנת הלימודים בחטיבות הביניים תסתיים ביום 20.6.2020, ומנוע מלהורות או לקרוא לחבריו עובדי ההוראה בחטיבות הביניים לפעול בניגוד להוראות הסכם הסתדרות המורים, החל עליהם ומחייב אותם.

10.2. על ארגון המורים להודיע לחבריו תוכן ההחלטה כאמור בסעיף 10.1 וזאת עד מחר, מוצאי שבת 20.6.2020, בשעה 22:00.

10.3. איננו מוצאים מקום להיעתר לסעד כי "אין בידי ארגון המורים, למצער בעת הזו, לפנות לעובדי חטיבות הביניים בעניינים הקשורים לניהול יחסי העבודה הקיבוציים מול המדינה, בכלל...". מדובר בסעד גורף וכוללני, ואין מקום להגביל באופן גורף את הנושאים שבהם פונה ארגון המורים לחבריו עובדי ההוראה בחטיבות הביניים.

11. לא נוכל לסיים חלק זה מבלי להעיר כי אין לקבל את התנהלותו של ארגון המורים בעניין עובדי ההוראה בחטיבות הביניים. גם אם לשיטתו של ארגון המורים הוא ארגון העובדים היציג בחטיבות הביניים, הרי שנוכח פסיקתו של בית דין זה במספר רב של הליכים, וכל עוד לא נקבע אחרת, אין הוא מוסמך להתנהל ולפעול כארגון עובדים יציג של עובדי ההוראה בחטיבות הביניים. לפיכך גם אינו מוסמך להורות להם לפעול בניגוד להוראות ההסכמים הקיבוציים החלים עליהם ומחייבים אותם.

בית הדין הארצי לעבודה

סק"כ 20-06-46941

הארכת שנת הלימודים לכיתות י':

12. לטענת המבקשים, יש ליתן צו המחייב את ארגון המורים להורות לחבריו המלמדים בכיתות י', או בין היתר בכיתות י', להגיע וללמד בבתי הספר עד ליום 1.7.2020 (כולל). זאת, על אף שבהתאם ללוח החופשות שפורסם בתחילתה של שנת הלימודים, וכפי שמקובל מזה שנים רבות - שנת הלימודים בכיתה זו (כמו גם בחטיבות הביניים וכיתות י"א-י"ב) אמורה להסתיים ביום 20.6.2020.

13. לאחר בחינת טענות הצדדים וכל חומר התיק, הגענו לכלל מסקנה כי אין מקור נורמטיבי שעל יסודו ניתן לחייב את ארגון המורים לנהוג כמבוקש. להלן נפרט את נימוקינו.

14. המדינה הפנתה לתקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב בשל נגיף הקורונה החדש), תש"ף - 2020 (להלן - **התקנות**), שבהן הורחבו על כלל עובדי המגזר הציבורי הוראות ההסכם הקיבוצי המיוחד שנחתם בין המדינה ומעסיקים ציבוריים נוספים לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן - **הסכם היציאה לחופשה**), למעט אם נחתם לגביהם הסכם קיבוצי אחר. המדינה הוסיפה כי בתוך זמן קצר נחתמו הסכמים קיבוציים אחרים עם ארגוני עובדים רבים ביחס למתכונת העבודה בתקופת החירום.

15. ההסכמים השונים שנחתמו מלמדים על מספר חלופות להעסקת העובדים בתקופה זו, כאשר מבלי להידרש לפרטים נציין כי חלק מהעובדים הוגדרו כעובדים חיוניים שנדרשו להמשיך לעבוד כרגיל; חלק מהעובדים התבקשו לצאת לחופשה (בתחילה על חשבונם ובהמשך בחלוקה בינם לבין המעסיק); וחלק מהעובדים נדרשו לעבוד מביתם בהתאם להסדרים שהוסכמו בקשר לכך. לדוגמא, בכל הנוגע לחברי סגל אקדמי במוסדות ההשכלה הגבוהה הוסכם כי ימשיכו את שנת הלימודים בהוראה מקוונת, כאשר התחייבו להשלים מטלות וחובות אקדמיות שלא ניתן היה לבצע בדרך זו גם לאחר תום שנת הלימודים ללא תמורה נוספת (וזאת ללא שינוי מועד תום שנת הלימודים על אף המעבר להוראה מקוונת). כאמור, בכל הנוגע לעובדי ההוראה המיוצגים על ידי הסתדרות המורים, הוסכם על הארכת שנת הלימודים בתשעה ימי עבודה נוספים.

16. לטענת המדינה, ארגון המורים נהג בחוסר תום לב עת סירב לנהל משא ומתן על "הסכם קיבוצי אחר" (כמשמעותו בתקנות) ועמד על כך שחופשת הקיץ לא תקוצר לכיתות י'. עוד נטען כי התאמה זו מתחייבת גם נוכח העובדה כי עובדי ההוראה בחטיבה העליונה קיבלו שכר מלא לאורך כל תקופת החירום, על אף שהשבועיים

בית הדין הארצי לעבודה

סק"כ 20-06-46941

הראשונים היוו "תקופת התארגנות" במהלכה טרם גובש המתווה של לימוד מרחוק כאמור במכתבה של מנהלת האגף לחינוך על-יסודי מיום 16.4.2020. משכך, לשיטת המדינה, אין זה סביר כי עובדי ההוראה עברו "באבחה אחת" למתכונת עבודה מקוונת בהיקף המלא של משרתם, על אף שאין חולק כי עבדו בהיקף זה או אחר אך לא ניתן לאמוד אותו במדויק. המדינה מוסיפה כי משלא נחתם "הסכם קיבוצי אחר" עם ארגון המורים, וכאשר לגבי תלמידי כיתות י"א-י"ב הוארכה שנת הלימודים בדרך של דחיית מועדי בחינות הבגרות והתחייבות ארגון המורים להמשיך ולבצע את כל הפעילות הנדרשת לצורך כך - בכל הנוגע לתלמידי כיתות י"ש לפעול בדרך של:

"יישום בקירוב של הסכם היציאה לחופשה בראי תקנות שעת חירום (יציאה לחופשה) עליהן עמדנו, עובדי ההוראה בכיתה י' אשר לא הוגדרו כעובדים חיוניים, אך לא שהו בחופשה מלאה, ולא נחתם בעניינם הסכם אחר, מביא לכך שלמצער יש להאריך את שנת הלימודים גם לגביהם כפי שנעשה בהסכם עם הסתדרות המורים שמהווה 'הסכם אחר' כהגדרתו בתקנות".

17. לא מצאנו לקבל טענה זו. ראשית נציין כי אין חולק כי מגפת הקורונה "טרפה את הקלפים" וחייבה את הגורמים השונים במשק לרבות המדינה וארגוני העובדים לפתרונות יצירתיים "תוך כדי תנועה", גם במישור יחסי העבודה, ובענייננו להסדרת מתכונת העבודה החדשה של הוראה מקוונת והשלכותיה. מדובר בשינוי חיצוני שנכפה על הצדדים, המחייב את הצדדים למערכת היחסים הקיבוצית לנהל משא ומתן קיבוצי לצורך הגעה להסדר קיבוצי מוסכם, וזאת בתום לב ותוך התחשבות הדדית במצב החירום הבלתי צפוי והשלכותיו על כלל המשק. בהקשר דומה כבר נפסק כי לצדדים מחויבות הדדית - כחלק מחובות תום הלב החלות במערכת יחסים קיבוצית - לנהל משא ומתן עד מציאת פתרון קיבוצי מוסכם במצב של אילוצים אובייקטיביים שכופים על הצדדים שינוי של מתכונת העבודה, תוך לקיחה בחשבון של כלל האינטרסים והשיקולים. זאת על מנת למצוא פתרון, לרבות בדרך מוסכמת של "ביצוע בקירוב", "בדרך סבירה, הגונה ובתום לב" (ע"ע (ארצי) 9438-07-12 אל על נתיבי אוויר לישראל בע"מ - יורם אברון (3.3.2015); כן ראו את עס"ק (ארצי) 51858-07-15 הסתדרות העובדים הכללית החדשה - אל על נתיבי אוויר לישראל בע"מ (9.11.2016)).

18. בעניין שלפנינו, הצדדים לא פירטו כלל בכתבי הטענות את ניסיונות המשא-ומתן. לאחר שביקשנו פרטים נוספים בקשר לכך במהלך הדיון, התרשמותנו מכלל החומר

בית הדין הארצי לעבודה

סק"כ 20-06-46941

וטיעוני הצדדים היא כי שני הצדדים תרמו לכך שהמשא-ומתן ביניהם לא מוצה ולא נחתם "הסכם קיבוצי אחר". הרושם שעלה הוא כי שני הצדדים התבצרו כל אחד בעמדתו. כך, המדינה מצדה עמדה על הארכת שנת הלימודים בכיתות י' באופן זהה להארכת שנת הלימודים בגנים, בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים בהתאם להסכם בינה לבין הסתדרות המורים. זאת, תוך התעלמות מייחודיות אפשרית של הלימודים בחטיבות העליונות במהלך תקופת החירום (בין היתר נוכח שוני אפשרי בהיקף של הוראה מקוונת בהתחשב בגיל התלמידים) וכן תוך התעלמות מכך שככלל, עובדי ההוראה המלמדים את כיתות י' מלמדים גם את כיתות י"א ו-י"ב, ומשכך הסכימו למעשה להארכת שנת הלימודים אף מעבר לתשעה ימי עבודה, בהתאם למועדים הנדחים של בחינות הבגרות וצרכי הלימודים, וזאת בדומה להסכמים שנחתמו מול חברי הסגל האקדמי כמפורט לעיל.

ארגון המורים מצדו, עמד על כך שאין לבצע הסדרה או התאמה כלשהי ביחס למתכונת העבודה המקוונת (מעבר להסכמתו ביחס להוראה בכיתות י"א-י"ב), ולשיטתו יש לראות בכל עובדי ההוראה כמי שביצעו את מלוא המטלות המוטלות עליהם בהיקף הרגיל. זאת, על אף שלטעמנו לא ניתן להתעלם מכך שקיים שוני בין הוראה פרונטלית בבתי הספר לבין הוראה מקוונת, ואפשר גם שהיה שוני בין התקופה הראשונה של מצב החירום לתקופה שלאחריה. נדגיש עם זאת כי גם לעמדת המדינה, עובדי ההוראה ביצעו עבודה בהיקף מלא לאחר פרסום מתווה העבודה המקוונת על ידי משרד החינוך ביום 16.4.2020 (לאחר תום חופשת הפסח).

19. נוכח האמור, לא הוכחה בפנינו טענת המדינה לפיה ארגון המורים סירב בחוסר תום לב להגיע להסכם בדבר העבודה בתקופת החירום, ומשכך יש לכפות עליו לפעול בהתאם להסכם הסתדרות המורים ביחס ללימודים בכיתות י'. זאת, גם אם ניתן לסבור כי ארגון המורים יכול היה בכל זאת לצעוד כברת דרך נוספת לצורך ניהול משא ומתן ולהגיע להסכם בדבר העבודה בתקופת החירום. כמו כן לא מצאנו כי הובא בפנינו בסיס נורמטיבי אחר המאפשר לכפות על ארגון המורים לפעול בהתאם להסכם הסתדרות המורים ביחס ללימודים בכיתות י'. בהקשר זה אין רלוונטיות להסכם היציאה לחופשה, שהרי עובדי ההוראה לא הוצאו לחופשה ונדרשו בפועל להמשיך לעבוד. גם אם לא ניתנו להם הנחיות מדויקות בשלב זה על ידי משרד החינוך (אך לא ברור אם לא ניתנו כאלה על ידי מעסיקיהם - הרשויות המקומיות/הבעלויות, כמו גם מנהלי בתי הספר), עדיין הציפייה הברורה והסבירה מעובדי ההוראה (לרבות הציפייה של משרד החינוך כפי שעולה מהנספחים שהוגשו

בית הדין הארצי לעבודה

סק"כ 20-06-46941

לעיוננו על ידי ארגון המורים), הייתה להמשיך לעבוד וללמד בתקופה זו, באמצעים מקוונים ובאופן שוטף. משכך, גם אם עובדי ההוראה לא הוגדרו פורמאלית כעובדים "חיוניים", הרי שכך נהגו כלפיהם בפועל, החל מהיום הראשון שלאחר סגירתם הפיזית של בתי הספר, ולפיכך לא ניתן לזקוף לחובתם את העדר ההסדרה. לא בכדי נקבע בסעיף 5(ז) להסכם היציאה לחופשה, לגבי עובדים שהסכם זה חל עליהם, כי ניתן להעסיקם בחודשים יולי-אוגוסט 2020 גם אם אמורים היו להיעדר בתשלום במהלכם, אך זאת "ובלבד שמספר הימים בהם ייקרא העובד לעבודה כאמור לא יעלה על מספר הימים שבהם שהה העובד בחופשה בתקופת ההסכם". בענייננו, כאמור, עובדי ההוראה מושא הבקשה כלל לא שהו בחופשה בתקופת החירום, ואין טענה כזו בפי המבקשים.

20. לאמור נוסף כי המבקשים פנו לבית הדין בשיהוי כבד, ביום האחרון ממש. משכך לא הותירו זמן לבירור עובדתי מעמיק יותר כמו גם לקידום המשא-ומתן במסגרת ההליך המשפטי, לרבות מתן צו המחייב את ארגון המורים לנהל משא-ומתן ענייני בלוח זמנים מתאים לצורך מציאת פתרון. הגם שפנייה לבית הדין אינה אמורה להיות הצעד הראשון וראוי כי הצדדים ימצו תחילה את המגעים הישירים ביניהם, בנסיבות המקרה היה מקום כי המבקשים יפנו לבית הדין במועד מוקדם יותר.

21. אשר לטענת המבקשים בהתייחס להפעלת סמכותו של שר החינוך לקבוע את לוח החופשות - איננו סבורים כלל ועיקר כי סמכות זו כוללת בחובה סמכות לשנות באופן חד צדדי את הוראות ההסדרים הקיבוציים תוך ביטול ימי חופשה שהם חלק מחוזה העבודה האישי של כל אחד מעובדי ההוראה. משכך, יש לדחות גם את הטענה כי הנחיית ארגון המורים לחבריו להמשיך ולפעול לפי חוזי העבודה שלהם ולא להתייצב לעבודה בבתי הספר בכיתות י" (להבדיל ממטלות הכרוכות בבחינות הבגרות) לאחר תום שנת הלימודים ובמועדים שהם חלק מחופשת הקיץ - היא בגדר שביתה.

22. אשר לטענת המבקשים כי היה על ארגון המורים לנקוט הליך משפטי מיוזמתו ואף להכריז על סכסוך עבודה - נציין כי הפרסום הרשמי על שינוי לוח החופשות והארכת שנת הלימודים נעשה רק ביום 18.6.2020, מועד הפנייה לבית הדין ויום טרם סיום שנת הלימודים (נספח מב/2 לבקשה), והודעה בלתי-רשמית על הכוונה לכך נמסרה ימים בודדים טרם לכן. לכן, בנסיבות העניין, יש לדחות גם טענה זו.

23. המדינה ביקשה להסתמך גם על הוראת סעיף 29 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה - 1985 ומכתבו של הממונה על השכר מיום 15.6.2020 (מב/11 לבקשה), שלפיו

בית הדין הארצי לעבודה

סק"כ 20-06-46941

תשלום שכר מלא לעובדי ההוראה בחינוך העל-יסודי בעד התקופה מיום 15.3.2020 עד תום חופשת הפסח מהווה חריגת שכר ככל שלא יוחלו עליהם התנאים שבהסכם הסתדרות המורים, קרי הוספת תשעה ימי לימוד לשנת הלימודים תש"ף, "למעט לעובדי הוראה המלמדים רק לכיתות י"א - י"ב".

אין לנו צורך להכריע בעניין זה במסגרת החלטה זו, כיוון שגם אם צודקת המדינה בטענתה, לא נובע מכך שיש לחייב את עובדי ההוראה ללמד את כיתות י" תשעה ימי עבודה נוספים, אלא לכל היותר נובע מכך שהמדינה רשאית לדרוש השבת חלק מהשכר ששולם לעובדי ההוראה בעד התקופה מיום 15.3.2020 עד תחילת חופשת הפסח, לאחר נקיטת ההליכים המתחייבים מהחוק ומהפסיקה. למעלה מהנדרש ומבלי לקבוע מסמרות נוסף כי טענה זו מעוררת קשיים הן במישור המשפטי והן במישור העובדתי. בין היתר, ספק בעינינו אם מכוח סעיף 29 לחוק יסודות התקציב ניתן לכפות הסכם קיבוצי חדש שהונהג בשירות המדינה על קבוצה אחרת של עובדים, להבדיל מאי מתן אישור להסכם או הסדר החורג ממה שהוסכם בנוגע לכלל עובדי המדינה. כמו כן, לא ניתן להתעלם מכך שהדברים נעשים בדיעבד, לאחר שהמורים ביצעו את ההוראה המקוונת; כאשר אין חולק שלא היו בחופשה בתקופה זו ואף ניתנה הוראה מפורשת שלא להוציאם לחל"ת; ותוך שבמהלך אותה תקופה גורמים מוסמכים במשרד החינוך - שר החינוך ומנכ"ל משרד החינוך - שיבחו את המורים על פועלם בתקופה זו ואף הצהירו כי יש לפעילות זו "הצלחה אדירה". שר החינוך אף הבהיר במכתבו מיום 18.3.2020 כי "אין עבודות חינוך, וכולנו מכירים את דעת האוצר שצריך לקזז את ימי הלמידה מרחוק מימי החופש שלכם. אני רוצה לנצל מכתב זה לאמירה ברורה, לא נאפשר מצב שמי שעובד מהבית לא יקבל שכר".

24. אשר לטענת המבקשים כי דחיית הבקשה עלולה להוביל לפרימת הסכם הסתדרות המורים, על כל ההשלכות הנובעות מכך לפעילות המשק במצב הכלכלי בו הוא מצוי: ראשית, מובן שאיננו מביעים כל עמדה בנוגע להשלכות החלטה זו על מחויבות הסתדרות המורים לפעול בהתאם להסכמות בינה לבין המדינה. שנית, בהעדר מקור נורמטיבי לחייב את הארכת שנת הלימודים לכיתות י" בהתאם למתווה הסתדרות המורים אין בידי בית הדין להיעתר למתן הסעד המבוקש, רק בשל ההשלכות האפשריות שניתנות לפתרון בדרכים אחרות, ועל המדינה היה להיערך לכך מבעוד מועד. שלישית, לא ניתן להטיל את האחריות לכך לפתחם של מורי כיתות י", שנכרכו שלא בטובתם כתנאי ליישום הסכם הסתדרות המורים.

בית הדין הארצי לעבודה

סק"כ 20-06-46941

25. נוכח האמור, בקשת המבקשים לחייב את ארגון המורים ועובדי ההוראה בחטיבה העליונה להאריך את שנת הלימודים לכיתות י' בהתאם למתווה שבהסכם הסתדרות המורים - נדחית.

26. סוף דבר:

26.1. בקשת המבקשים בהתייחס לעובדי ההוראה בחטיבות הביניים מתקבלת, וניתן בזאת צו המצהיר כי ארגון המורים מנוע מלהודיע לחבריו עובדי ההוראה בחטיבות הביניים כי שנת הלימודים בחטיבות הביניים תסתיים ביום 20.6.2020, ומנוע מלהורות או לקרוא לחבריו עובדי ההוראה בחטיבות הביניים לפעול בניגוד להוראות הסכם הסתדרות המורים, החל עליהם ומחייב אותם. על ארגון המורים להודיע לחבריו תוכן ההחלטה כאמור לעיל וזאת עד מחר, מוצאי שבת 20.6.2020, בשעה 22:00.

26.2. בקשת המבקשים לחייב את ארגון המורים ואת עובדי ההוראה בחטיבה העליונה להאריך את שנת הלימודים בכיתות י' בהתאם למתווה שבהסכם הסתדרות המורים, דהיינו עד יום 1.7.2020 - נדחית.

בית הדין הארצי לעבודה

סק"כ 20-06-46941

27. תם אך לא נשלם: על אף סד הזמנים שנוצר, גם בשל עיתוי הגשת הבקשה לבית הדין (אתמול בשעות אחר הצהריים), אנו שבים וקוראים לצדדים לנהל משא ומתן אינטנסיבי בתום לב לצורך הגעה להסדר מוסכם, הוגן וראוי. אנו תקווה שהצדדים ישכילו להגיע להסכמה בהתחשב בנסיבות המיוחדות והחריגות השוררות במשק בעקבות משבר הקורונה.

ניתנה היום, כ"ז סיוון תש"פ (19 יוני 2020) בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

רועי פוליאק,
שופט

סיגל דוידוב-מוטולה,
שופטת

לאה גליקסמן,
שופטת, אב"ד

מר יוסי רחמים,
נציג ציבור (עובדים)

גברת רחל בנזימן,
נציגת ציבור (עובדים)

מר מרדכי כהן,
נציג ציבור (מעסיקים)

מר אהוד פלד,
נציג ציבור (מעסיקים)

